

A szüzesség, az eredeti bűn és a házasság Aranyszájú Szent János (Szent Krizosztom) egyházatya tanításában

A szüzesség és az angyalok

A Mi Urunk sugalmaz Aranyszájú Szent Jánosnak írás közben eretnekeknek válaszolva Aranyszájú Szent János a *De Virginitate* (A szüzességről) c. könyvében ezt írja:

„Kijelentem, hogy a szüzesség jó. Sőt, jobb, mint a házasság; ezt is kijelentem. És ha akarják, még ezt is hozzáteszem: olyanok az angyalok az emberekhez képest, mint amilyen az ég a földhöz képest. De ehhez még kiegészítéseket kell tennem.”

A szüzesség az embert az angyalokhoz teszi hasonlóvá, mondja Aranyszájú Szent János: „Mindenekfölött az angyaloknak nincs sem feleségük, sem férjük, nem húsból és vérből vannak, és nem is a földön élnek; nincsenek érzéki ingereik, nem esznek és nem isznak, nem élvezik az érzéki zenét, sem a szép testek vonzerejét, sem az ezekhez hasonló dolgokat. De mint amilyen a ragyogó felhőtlen déli égbolt, olyan az angyali természet; mentes minden érzéki vágytól, szükségszerűen tiszta marad és sugárzó.”

„De az emberi nem, bár természeténél fogva alsóbbrendű az angyaloknál, arra fordítja energiáit és azért tesz erőfeszítéseket, hogy versenyre keljen velük. És hogyan tesz ezt? Az angyalok nem házasodnak. A szüzek sem ...”

„Benneteket [eretnekeket] gonosz szolgák sokasága szolgál, míg az Egyház szüzei sok és hatalmas kincset birtokolnak, amelyeket szem nem látott, fül nem hallott és emberi értelem fel nem fogott.” (De Virginitate, II. rész, 10. fejezet)

Aranyszájú Szent János az angyalok "tisztaságáról" és a "sugárzásáról" beszél. Arra enged következtetni, hogy az emberek is elindulhatnak ennek a tisztaságnak és sugárzásnak az irányába, ha szüzek maradnak.

Azt gondolom, hogy ezt a tisztaságot és sugárzást példázza a középkor, és hogy a szerzetesség szervezett cölibátusa, és főleg a skolasztikusok intellektuális szigora volt a forrása annak a sok gyümölcsnek, amelyek a lelki és az időbeli társadalomban keletkeztek. Például nem lennének gyönyörű gregorián dalaink, nem lenne Szent Tamás teológiájának tisztasága sem, ha nem lett volna előírva a szerzeteseknek a cölibátus állapotára vonatkozó szüzességi fogadalma. Ez tette lehetővé számukra, hogy teljesen tanulmányaiknak tudják magukat szentelni, tisztább elmével, világi gondoktól mentesen.

Szent Krizosztomnak a fenti szövege után, amely a szüzesség magasabbrendűségét mutatja meg a házas állapottal szemben, nézzük tovább, hogyan erősíti meg ő maga korábbi kijelentéseit a következő szövegrészletben:

„Hajdanán Isten az egész Univerzumot azért teremtette, hogy a lehető legnagyobb mértékben az Isten által megformált ember nyugalma és hasznára legyen bocsájtva. Amikor Isten megteremtette az embert, az a Paradicsomban élt, és amíg ott élt, szó sem volt semmiféle házasságról. Társa volt szüksége, így kapta az asszonyt. De a házasság még itt sem tűnt szükségesnek. Nem is volt, és az első emberpár olyan boldogan élt a Paradicsomban, mintha a Mennyszámban élt volna, semmit sem tudva a házasságról, örvendve Isten gondoskodásának.”

„Távol állt lelküktől az érzéki vágytól való lángolás, a vágy a fogantatás után, a szülés fájdalma és mindenféle buja gondolat; ehelyett szüzességben élték életüket, amely mintha egy átlátszó, tiszta folyam lett volna, amely kristályvíz forrásából fakad...”

A bűnbeesés előtt Ádám és Éva szűz volt

A bűnbeesés előtt Ádám és Éva szűz volt

„Ám ez után az első időszak után megtagadták Isten parancsának az engedelmisséget és porrá és hamuvá váltak. Elveszítették a boldog életet is és a szüzesség iránti vonzódásukat is, amely elhagyta őket, mint ahogyan Isten is elhagyta őket. Amikor mentesek voltak az Ördög

rabszolgaságától és Istent imádták, örvendezni tudtak a szüzességnek, amely nagyobb ékességül szolgált, mint a királyi palást és korona.”

„De miután fogságba estek, megfosztattak királyi ruhájuktól, elveszítették szentségüket, és büntetésül a halált, az isteni haragot, a fájdalmat, a nyomorúságos életet kapták, és mindezekkel együtt megjelent a házasság is, a rabszolgaságnak és a halálnak a köntöse. Mint ahogyan Szent Pál mondja 'A nős azonban világi dolgokkal törődik' (1Kor, 7:33).” (De Virginitate, II. rész, XIV. fejezet)

A Paradicsomban nincs házasság

A modern ember füle számára keményen hangzik ez a házasságról szóló kijelentés, de Aranyszájú Szent János - egyike a tíz egyházatyának - hatalommal tanította ezt. A Paradicsomban a bűnbeesés előtt nem volt házasság. Összüleink, Ádám és Éva szüzek voltak, fivérként és nővérként éltek, nem tudtak arról, hogy ők nem házasok, és nem is hiányzott nekik, amint Aranyszájú Szent János megállapította. Tökéletes boldogságban éltek a Paradicsomban, egészen a bűnbeesésig.

És mint ilyen, figyelembe véve, hogy szüzekként éltek a „világban”, ami a Paradicsom volt, mondhatjuk azt is, hogy ők voltak a világ első cölibátusban élő laikusai

Láthatjuk tehát, hogy a szüzesség mindig magasabb rendű a házasságnál, mert az volt Isten eredeti terve az ember számára, hogy az angyalokhoz hasonló szeplőtelen tisztaságban éljen, ugyanolyan sugárzó és gyümölcsöző tisztaságban, hogy lehetséges, hogy ha nem esnek bűnbe, akkor az utódnemzés emelkedett módon történt volna, a házassági aktus ma ismert prózai vonatkozásától mentesen, a gyermekszülés fájdalma nélkül, ami az eredeti bűn büntetése. Ezt az érdekes gondolatot érdemes megfontolni.

Ez a feltevés még könnyebben elfogadható, ha figyelembe vesszük, hogy a Szent Családban az emberi nem Megváltója, a Mi Urunk Jézus Krisztus olyan családban született, - a Miasszonyunk és Szent József, - ahol mindkét házasság szüzességben élte le egész életét. Az Ige Megtestesülése Szent Gábor angyal szavainak értelmében történt, a Szentlélektől megáldva, a Szűzanya beleegyezésével, férfi és nő közötti minden fizikai érintkezés nélkül.

Elfogadhatónak tűnik, hogy egy szót, mint a lélek - az intelligencia és az akarat - tiszta képességének kifejezését használva hasonló folyamat volt az utódnemzés normális útja a bűnbeesés előtt, eltérően a napjainkban ismert, a legalacsonyabb rendű testrészek közreműködésével történő módozattól, ami az ember megromlott érzékeinek és vakságának a kifejeződése.

Amint Aranyszájú Szent János kihangsúlyozza, mi mindnyájan összüleinknek a bűnbeesés előtti tiszta életére vagyunk meghívva. Ennek fényében elmondhatjuk, hogy a bűnbeesés miatt lett az utódnemzés közönséges, hasonló az állatokéhoz. Ebből fakadt a házasság szükségessége - hogy biztosítsa az élet nehézségei közepette a házastársak egymás iránti kölcsönös támogatását és fogadalommal megerősített kölcsönös elköteleződését. A illékony és hiányos akarat gyógymódjává vált.

A házasság a bűnbeesés és a Paradicsomból való kiűzetés egyik következménye volt

Mivel a bujaság heves, mint ahogyan Aranyszájú Szent János mondja, képes mindent felégetni; és ez a hütlenség oka lehet. Úgy is lehet mondani, hogy a házasság az a szent tűzhely, amely arra szolgál, hogy a bujaság tüzeit ellenőrzés alatt, a házasság keretein belül tartsa.

Azt gondolom, hogy ez az oka annak, hogy Isten a házasságot szentség szintjére emelte, mint olyan eszközt, amely arra szolgál, hogy bűnre hajló természetünk ellenére az ember továbbra is dicsőíthesse Őt a házasság szentségi kegyelmével.

A házasságból fakadó jó

Annak ellenére, hogy a szüzesség magasabb rendű állapot, semmiképpen sem lehet azt állítani, hogy a házasság rossz lenne. Aranyszájú Szent János azt mondja, hogy a házasság emlékeztető a bűnbeesésre, "a rabszolgaság és a halál köntöse", de önmagában véve jó dolog. Ezt láthatjuk nemes céljaiban: a fajfenntartásban, az utódok nevelésében és a házastársak egymás iránti kölcsönös támogatásában.

A házasságot per se rossznak ítélve a manicheus, enkratit és egyéb eretnokségek hibájába esnénk. Ezért Aranyszájú Szent János dicséri a házasságot, és mi is vele együtt. De mint ahogyan az ezüst és az arany is nemesfém, de az arany értékesebb, ugyanúgy a szüzesség is magasabb rendű, mint a házasság. Mindkettő az élet dicséretreméltó állapota, de a szüzesség mindig magasabb rendű marad.

A szüzesség az embert az angyalokhoz, az ég lakóihoz teszi hasonlónak, és közelebb viszi az Istenhez, aki Maga a tisztaság.

Salwa Bachar
(forrás: www.traditioninaction.org)